

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 432/2018-43

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 21. mája 2019 v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a zo sudcov Miroslava Duriša a Mojmíra Mamojku v konaní o ústavnej sťažnosti [REDACTED], zastúpeného advokátom Mgr. Stanislavom Hutňanom, advokátska kancelária, Kominárska 2, 4, Bratislava, vo veci namietaného porušenia práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 6 S 173/2013 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Sžo 259/2015 takto

r o z h o d o l :

1. Právo [REDACTED] na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 6 S 173/2013 porušené bolo.

2. [REDACTED] priznáva finančné zadost'učinenie v sume 200 € (slovom dvesto eur), ktoré je Krajský súd v Bratislave p o v i n n ý vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

3. Krajský súd v Bratislave je p o v i n n ý uhradiť [REDACTED] [REDACTED] trovy konania v sume 249,28 € (slovom dvestoštyridsaťdeväť eur a dvadsaťosem centov) na účet jeho právneho zástupcu Mgr. Stanislava Hutňana, Kominárska 2, 4, Bratislava, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. III. ÚS 432/2018-16 z 28. novembra 2018 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov na ďalšie konanie ústavnú sťažnosť [REDACTED] (ďalej aj „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 6 S 173/2013 (ďalej len „prvé napadnuté konanie“) a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Sžo 259/2015 (ďalej len „druhé napadnuté konanie“).

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ v prvom napadnutom konaní v procesnom postavení žalobcu podal na krajskom súde 10. júla 2013 správnu žalobu, ktorej predmetom je preskúmanie zákonnosti rozhodnutia Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. k. 32175/2013-23-II zo 6. mája 2013. Predmetným rozhodnutím nebolo vyhovené žiadosti sťažovateľa o sprístupnenie informácií v zmysle zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení

niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v platnom znení (ďalej len „zákon o slobodnom prístupe k informáciám“).

Vo svojej ústavnej sťažnosti sťažovateľ ďalej uviedol, že v prvom napadnutom konaní krajský súd uskutočnil prvé pojednávanie 29. mája 2015, na ktorom rozhodol o návrhu sťažovateľa podľa § 109 ods. 1 písm. b) zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov účinného do 30. júna 2016 (ďalej aj „OSP“) na prerušenie konania tak, že uznesením č. k. 6 S 173/2013-132 (ďalej len „uznesenie krajského súdu“) návrh zamietol. Podľa tvrdenia sťažovateľa bol ďalší priebeh prvého napadnutého konania ovplyvnený nečinnosťou najvyššieho súdu, ktorý rozhodoval o odvolaní sťažovateľa proti uzneseniu krajského súdu v druhom napadnutom konaní. Najvyšší súd rozhodol o odvolaní sťažovateľa 24. mája 2017 uznesením sp. zn. 3 Sžo 259/2015, ktorým uznesenie krajského súdu potvrdil, teda až po 2 rokoch od podania odvolania. Sťažovateľ tvrdí, že krajský súd nerozhodol vo veci samej ani po 5 rokoch od podania žaloby a najvyšší súd rozhodol o podanom procesnom odvolaní sťažovateľa až po 2 rokoch od jeho podania.

3. Uvádzajúc chronologický prehľad úkonov predmetného konania, sťažovateľ dôvodí, že postupom krajského súdu a postupom najvyššieho súdu dochádza k zbytočným prieťahom v konaní, v čom vidí porušenie práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

4. Sťažovateľ podaním doručeným ústavnému súdu 31. októbra 2018 zaslal zmenu svojej pôvodnej sťažnosti (bod 1), v ktorom uviedol, že „*dňa 02.07.2018 vydal Krajský súd v Bratislave pod č.k.6S/173/2013 rozsudok, voči ktorému sťažovateľ podal kasačnú sťažnosť dňa 13.09.2018...*

... Nápravu porušených práv sťažovateľa tak môže uskutočniť iba Najvyšší súd SR, pred ktorým v súčasnosti prebieha konanie o kasačnej sťažnosti sťažovateľa, a to tak, že o kasačnej sťažnosti sťažovateľa bude Najvyšší súd SR konať v primeranej lehote...“.

Vzhľadom na už uvedené sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd o jeho ústavnej sťažnosti rozhodol nálezom takto:

„1. Sťažnosti [REDAKOVANÉ] sa vzhovuje.“

2. Základné právo [REDAKOVANÉ] na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru, postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod spis. zn.: 6S/173/2013 a postupom Najvyššieho súdu SR v konaní vedenom pod spis. zn.: 3Sžo/259/2015 a v konaní Najvyššieho súdu SR o kasačnej sťažnosti [REDAKOVANÉ] voči rozsudku Krajského súdu v Bratislave, spis. zn.: 6S 173/2013 zo dňa 02.07.2018, doručenej Krajskému súdu v Bratislave dňa 13.09.2018, porušené bolo.

3. Najvyššiemu súdu SR prikazuje v konaní o kasačnej sťažnosti [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ], voči rozsudku Krajského súdu v Bratislave, spis. zn.: 6S 173/2013 vedenom pod spis. zn.: 6S/173/2013 zo dňa 02.07.2018, doručenej Krajskému súdu v Bratislave dňa 13.09.2018, konať v primeranej lehote.

4. [REDAKOVANÉ] priznáva finančné zadosťučinenie vo výške 1.650,- EUR (slovom tisíc šesťstopäťdesiat eur), ktoré mu je Krajský súd v Bratislave povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

5. [REDAKOVANÉ] priznáva finančné zadosťučinenie vo výške 1.600,- EUR (slovom tisíc šesťsto eur), ktoré mu je Najvyšší súd Slovenskej republiky povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

6. [REDAKOVANÉ] sa priznávajú trovy konania právneho zastúpenia vo výške 325,42 EUR, ktoré sú Krajský súd v Bratislave a Najvyšší súd Slovenskej republiky povinní sťažovateľovi vyplatiť spoločne a nerozdielne na účet právneho zástupcu sťažovateľa, a to do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

5. Sťažovateľ podaním označeným ako „návrh na vydanie doplňujúceho uznesenia“, doručeným ústavnému súdu 23. januára 2019, žiadal vydanie doplňujúceho uznesenia ústavného súdu č. k. III. ÚS 432/2018-16, ktorým bola sťažnosť prijatá na ďalšie konanie. Podľa jeho tvrdenia konaniu o ním podanej kasačnej sťažnosti 13. septembra 2018 na najvyššom súde bola po podaní pridelená sp. zn. 3 Sžik 1/2018. Z argumentácie sťažovateľa vyplýva, že konanie o kasačnej sťažnosti vedené na najvyššom súde pod sp. zn. 3 Sžik 1/2018, ktoré tvorí jeden celok s prvým a druhým napadnutým konaním, nebolo zahrnuté do uznesenia ústavného súdu č. k. III. ÚS 432/2018-16 z 28. novembra 2018 o prijatí ústavnej sťažnosti sťažovateľa na ďalšie konanie.

Vzhľadom na túto skutočnosť sťažovateľ opätovne doplnil svoj sťažnostný návrh a žiadal, aby ústavný súd rozhodol nálezom takto:

„1. Sťažnosti [REDAKOVANÉ] sa vyhovuje.

2. Základné právo [REDAKOVANÉ] na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru, postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod spis. zn.: 6S/173/2013 a postupom Najvyššieho súdu SR v konaní vedenom pod spis. zn.: 3Sžo/259/2015 a postupom Najvyššieho súdu SR v konaní vedenom pod spis. zn.: 3Sžik/1/2018, porušené bolo.

3. Najvyššiemu súdu SR prikazuje v konaní vedenom pod spis. zn.: 3Sžik/1/2018, konať v primeranej lehote.

4. [REDAKOVANÉ] priznáva finančné zadosťučinenie vo výške 1.650,- EUR (slovom tisíc šesťstopäťdesiat eur), ktoré mu je Krajský súd v Bratislave povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

5. [REDAKOVANÉ] priznáva finančné zadosťučinenie vo výške 1.600,- EUR (slovom tisíc šesťsto eur), ktoré mu je Najvyšší súd Slovenskej republiky povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

6. [REDAKOVANÉ] sa priznávajú trovy konania/právneho zastúpenia vo výške 325,42 EUR, ktoré sú Krajský súd v Bratislave a Najvyšší súd Slovenskej republiky povinní sťažovateľovi vyplatiť spoločne o nerozdielne na účet právneho zástupcu sťažovateľa, a to do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

6. Predseda krajského súdu sa k obsahu ústavnej sťažnosti sťažovateľa vyjadril podaním sp. zn. 1 SprV/296/2018 z 13. júna 2018, ktoré bolo doručené ústavnému súdu 18. júna 2018 a súčasťou ktorého bolo vyjadrenie zákonnej sudkyne JUDr. Otílie Belavej. Z uvedeného vyjadrenia vyplýva, že „... podľa osobitných zásad Rozvrhu práce pre všetky úseky Krajského súdu v Bratislave, predmetné súdne konanie nemožno zaradiť medzi konania s väčšou rýchlosťou, stanovené rozhodovacou praxou Európskeho súdu pre ľudské práva a ani podľa kritérií stanovených rozhodovacou praxou štrasburských orgánov ochrany práva. Z predmetu sporu teda nevyplýva, že ide o vec s osobitnou rýchlosťou, ani výnimočnou rýchlosťou konania...“

...Senát vo veci koná sústredene a plynule, čomu nasvedčuje skutočnosť, že ešte pred doručením sťažnosti na vyjadrenie Ústavným súdom slovenskej republiky dňa 28.05.2018, sa sudkyňa s vecou zaoberala, naštudovala ju a dňa 15. mája 2018 bol vo veci vytýčený termín pojednávania na 02.07.2018...“.

Krajský súd v doručenom stanovisku zároveň prezentoval súhlas s upustením od ústneho prejednávania veci.

7. Sťažovateľ podaním z 1. marca 2019, ktoré bolo ústavnému súdu doručené 7. marca 2019, k vyjadreniu krajského súdu uviedol, že „... stanovisko KS BA sa vôbec nevyjadruje ku skutočnostiam uvedeným v ústavnej sťažnosti sťažovateľa, čím implicitne potvrdzuje jej dôvodnosť...“

... Ak KS BA tvrdí, že konal sústredene a sudkyňa JUDr. Belavá sa vecou údajne zaoberala, nie je zrejmé a je pochybné, aká bola sústredenosť KS BA pri rozsudku KS BA z 02.07.2018, ktorý sťažovateľ považuje za potrebné predložiť Ústavnému súdu SR pre jeho zmätočný charakter...

... Rozsudok KS BA, ktorého podstatná časť odôvodnenia bola doslovne prevzatá a obsahujúca argumenty, ktoré ani účastníci netvrdili, boli pritom výsledkom päťročného konania, v ktorom nebolo vydané rozhodnutie vo veci samej. Sťažovateľ bol po prečítaní predmetného rozsudku totálne frustrovaný a rozčarovaný z kvality odôvodnenia a jeho totálnej nezrozumiteľnosti...

... Sťažovateľ si dovoľuje vyzvať Ústavný súd SR, aby pri určovaní výšky finančného zadosťučinenia vychádzal z dĺžky celkového súdneho konania pred KS BA, ktoré je neprimerane dlhé (a nielen z dĺžky samotných prieťahov v tomto súdnom konaní) , čo je v súlade s judikatúrou ESJP, na ktorú už poukázal vo svojej ústavnej sťažnosti...“.

8. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) v čl. I § 1 až § 13 a § 16 až § 28 a § 32 až § 248 a § 250 a § 251. V zmysle § 246 ods. 1 a 2 zákona

o ústavnom súde sa tento zákon použije aj na konania začaté do 28. februára 2019, pričom právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali do 28. februára 2019, zostávajú zachované.

9. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde účinného od 1. marca 2019, ktorý sa pri zachovaní právnych účinkov úkonov, ktoré v konaní nastali do 28. februára 2019, použije aj na konania začaté do 28. februára 2019 (§ 246 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde), upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ústavnou sťažnosťou, stanoviskami účastníkov konania, ako aj s obsahom spisu dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

10. Vec bola prijatá na ďalšie konanie 28. novembra 2018 podľa vtedy platného rozvrhu práce, a to III. senátom ústavného súdu v zložení Rudolf Tkáčik, predseda senátu, a Jana Baricová (sudkyňa spravodajkyňa) a Mojmir Mamojka, členovia senátu. V súlade s čl. II bodom 3 písm. a) Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 26. apríla 2019 do 31. decembra 2019 v období od 17. februára 2019 do prijatia nového rozvrhu práce pri predkladaní veci do senátu Janou Baricovou (sudkyňa spravodajkyňa) pracuje prvý senát ústavného súdu v zložení Jana Baricová (predsedníčka senátu), Miroslav Duriš a Mojmir Mamojka. Vzhľadom na uvedené senát ústavného súdu rozhodol vo veci ústavnej sťažnosti [REDAKOVANÉ] v zložení tak, ako to je uvedené v záhlaví tohto nálezu.

II.

11. Ústavný súd uvádza, že sťažovateľom formulovaný návrh na vydanie doplňujúceho uznesenia ústavného súdu a zmenu petitu ústavnej sťažnosti po jej prijatí na ďalšie konanie uznesením ústavného súdu č. k. III. ÚS 432/2018-16 z 28. novembra 2018 (bod 6) nie je možné akceptovať. V konkrétnom prípade, ak by sťažovateľ po podaní kasačnej sťažnosti na najvyššom súde (podanie z 13. septembra 2018,) v priebehu konania najvyššieho súdu vnímal existenciu prietáhov (ktoré vzhľadom na krátky časový úsek od podania kasačnej sťažnosti s určitosťou nie je možné vzhliadnuť), mal postupovať

v zmysle § 42 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde a podať novú ústavnú sťažnosť. Ústavný súd sa preto v ďalšom procese rozhodovania návrhom sťažovateľa podľa bodu 6 odôvodnenia nálezu nezaoberal. Nad rámec uvedeného ústavný súd poznamenáva, že z vyjadrenia predsedníčky najvyššieho súdu, ktoré bolo doručené ústavnému súdu 5. februára 2019, vyplýva, že „... *kasačná sťažnosť sťažovateľa podaná dňa 13.09.2018 proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave sp.zn. 6S/173/2013 zo dňa 02.07.2018 je na najvyššom súde evidovaná pod sp.zn. 3Sžik/1/2018 a bola najvyššiemu súdu predložená dňa 09.11.2018 a rozhodnutá dňa 23.01.2019...*“.

12. Ústavný súd preskúmal obsah na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu krajského súdu a dospel k týmto pre posúdenie sťažnosti relevantným zisteniam:

- 10. júla 2013 bola na krajskom súde podaná žaloba o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky,

- 23. júla 2013 bola právna zástupkyňa žalobcu vyzvaná na vyjadrenie, či súhlasí s prejednaním veci bez nariadenia pojednávania podľa § 250f ods. 2 OSP, zároveň bola žaloba doručená žalovanému s výzvou na vyjadrenie a predloženie administratívneho spisu,

- 13. septembra 2013 bola právna zástupkyňa vyzvaná na úhradu súdneho poplatku za podanie urobené elektronickými prostriedkami, podpísané zaručeným elektronickým podpisom,

- 20. marca 2014 bol žalobca vyzvaný na úhradu súdneho poplatku za podanú žalobu,

- 15. apríla 2015 bolo vo veci nariadené pojednávanie na 29. máj 2015,

- 29. mája 2015 krajský súd uznesením č. k. 6 C 173/2013-132 návrh žalobcu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. b) OSP zamietol,

- 2. júla 2015 podal žalobca proti uzneseniu č. k. 6 S 173/2013-132 odvolanie, ktoré bolo doručené žalovanému na vedomie 3. júla 2015,

- 26. augusta 2015 bol spis predložený krajským súdom na najvyššom súde na rozhodnutie o odvolaní žalobcu,

- 23. júna 2017 bol spis predložený krajskému súdu spolu s rozhodnutím sp. zn. 3 Sžo 259/2015, ktorým najvyšší súd rozhodol tak, že uznesenie krajského súdu č. k. 6 S 173/2013-132 potvrdil,

-29. júna 2017 bolo uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 3 Sžo 259/2015 doručované účastníkom konania,

- 15. mája 2018 krajský súd nariadil pojednávanie vo veci na 2. júl 2018,

-2. júla 2018 krajský súd rozhodol rozsudkom č. k. 6 S 173/2013-190, ktorým žalobu žalobcu zamietol.

III.

13. Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

14. Ústavný súd si pri výklade práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, podľa ktorého každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prerokovaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

15. Pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie označeného práva vychádza ústavný súd zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci v primeranej lehote je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04).

16. Základnou povinnosťou súdu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník konania obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

17. Táto povinnosť súdu vyplývala do 30. júna 2016 z § 6 OSP, ktorý súdom prikazoval, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 prvej vety OSP, podľa ktorej len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá. Povinnosť správneho súdu a jeho sudcu konať rýchle a hospodárne podľa právnej úpravy účinnej od 1. júla 2016 je *expresis verbis* zakotvená ako základný princíp správneho súdneho konania v § 5 ods. 7 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „SSP“) a povinnosť konať bez prieťahov i v čl. 17 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“), ktorý je premietnutý aj do § 5 ods. 1 SSP. Aj správny súd je teda povinný postupovať v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádzať zbytočným prieťahom, konať hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania účastníkov konania a iných osôb.

18. Judikatúra ESLP a nadväzne i judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu, a to najmä podľa týchto troch základných kritérií: právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu (napr. I. ÚS 41/02). V súlade s judikatúrou ESLP ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií postupoval aj v danom prípade.

19. Otázku existencie zbytočných prieťahov v konaní a porušenia práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru ústavný súd skúma vzhľadom na konkrétne okolnosti prípadu, a preto aj v prípade sťažovateľa preskúmal z hľadiska charakteru prejednávanej veci jej skutkovú

a právnu zložitost', ďalej správanie sťažovateľa v priebehu konania, postup krajského súdu a najvyššieho súdu.

20. Pokiaľ ide o prvé kritérium, t. j. faktickú a právnu zložitost' veci, ústavný súd konštatuje, že predmetom napadnutého konania je žaloba o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu podľa druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku a následne podľa ustanovení Správneho súdneho poriadku. Ústavný súd je toho názoru, že vec sťažovateľa nemožno hodnotiť po právnej stránke ako zložitú, pretože tento typ konania je regulovaný pomerne podrobnou právnou úpravou a tiež príslušnou judikatúrou. Vec podľa názoru ústavného súdu nevykazuje ani skutkovú zložitost', keďže je skutkový stav veci v podstate ustálený a nevyžaduje si komplikované dokazovanie.

21. V rámci posúdenia druhého kritéria používaného pre hodnotenie prípadných zbytočných prietáhov v súdnom konaní ústavný súd nezistil okolnosti, ktoré by signalizovali pasivitu zo strany sťažovateľa ako účastníka konania, aj keď sa nedá opomenúť skutočnosť, že sťažovateľ si mal splniť svoju poplatkovú povinnosť pri jej vzniku, t. j. súčasne s podaním žaloby [§ 5 ods. 1 písm. a) zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov, pozn.], čím by prispel k plynulosti a rýchlosti konania v prvej fáze činnosti krajského súdu.

22. Napokon ústavný súd hodnotil postup krajského súdu z hľadiska primeranosti dĺžky trvania napadnutých konaní, resp. z hľadiska existencie zbytočných prietáhov v týchto konaniach. K porušeniu čl. 6 ods. 1 dohovoru (rovnako, resp. obdobne základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy) môže pritom podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu dôjsť nielen neodôvodnenou nečinnosťou všeobecného súdu, ale aj jeho neefektívnou, resp. nesústredenou činnosťou, teda takým konaním, ktoré nevedie efektívne k odstráneniu právnej neistoty účastníkov konania v primeranom čase (m. m. napr. II. ÚS 32/03, IV. ÚS 267/04, IV. ÚS 182/08). Na tom nič nemení ani námietka sťažovateľa, že ústavný súd by mal posudzovať prípadné porušenie čl. 6 ods. 1 dohovoru vo vzťahu ku konaniu ako celku, a nie jednotlivé fázy konania, resp. obdobia nečinnosti. K tomu ústavný súd

opakovane dáva do pozornosti, že aj ESLP uplatňuje rôzne spôsoby skúmania postupu štátnych orgánov. Z jeho rozhodovacej činnosti je zrejmé, že môže skúmať jednak dĺžku konania na jednotlivých súdnych inštanciách (napr. Rablat v. Francúzsko, rozsudok z 29. 4. 2003, č. 49285/99) alebo sa môže snažiť identifikovať konkrétne neprimerané obdobia nečinnosti medzi jednotlivými úkonmi vo veci bez toho, aby vyhodnotil, či celková dĺžka jednotlivých fáz konania bola primeraná alebo nie (napr. Koktavá v. Česká republika, rozsudok z 2. 12. 2003, č. 45107/98). Spôsoby skúmania postupu štátnych orgánov sa javia byť rovnocenné, pretože sledujú rovnaký cieľ, a to zistenie, či v posudzovanom prípade došlo alebo nedošlo k porušeniu práv sťažovateľa. Aj ústavný súd pri posudzovaní prípadného porušenia namietaného článku dohovoru dbá na podstatu a účel poskytovania ústavnej ochrany, a to bez ohľadu na to, ktorý z uvedených spôsobov uplatní, pretože oba spôsoby sledujú ten istý cieľ.

23. Z petitu podanej ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ žiadal ústavný súd o vyslovenie porušenia práva na prejednanie veci v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru v predmetnom konaní pred krajským súdom a najvyšším súdom.

24. Z preskúmania obsahu úkonov relevantného súdneho spisu vyplynuli pre ústavný súd zistenia, ktoré svedčia o obdobiach nečinnosti krajského súdu v rámci prvého napadnutého konania v celkovom rozsahu takmer 3 rokov.

24.1 Prvotné obdobie nečinnosti krajského súdu zaznamenal ústavný súd v úseku konania od podania žaloby 10. júla 2013 do nariadenia prvého pojednávania 29. mája 2015, teda v trvaní takmer 2 rokov od doručovania žaloby na vyjadrenie, pričom následne uskutočnené úkony krajského súdu smerovali v zásade len k splneniu poplatkovej povinnosti žalobcu. Neefektívnosť postupu krajského súdu je možné vidieť aj v samotnom priebehu nariadeného pojednávania, keď sa tento obmedzil len na rozhodnutie o procesnom návrhu žalobcu na prerušenie konania, ktorý uznesením č. k. 6 S 173/2013-132 zamietol. Ústavný súd zároveň zistil, že krajský súd zostal pasívny po dobu približne jedenástich mesiacov aj v ďalšej etape konania, a to od 23. júna 2017, keď mu bola vec sťažovateľa vrátená najvyšším súdom spolu s rozhodnutím o odvolaní sp. zn. 3 Sžo 259/2015, až do 15. mája 2018, keď určil vo veci termín pojednávania na 2. júl 2018.

25. Na základe výzvy ústavného súdu č. k. III. ÚS 432/2018-22 z 19. decembra 2018 bolo ústavnému súdu 18. februára 2019 doručené doplňujúce vyjadrenie krajského súdu sp. zn. 1 SprV/296/2018, z ktorého je možné konštatovať aktuálny stav prvého napadnutého konania, v ktorom krajský súd rozhodol 2. júla 2018 rozsudkom č. k. 6 C 173/2013-190 tak, že žalobu podľa § 190 SSP ako nedôvodnú zamietol. Proti tomuto rozsudku žalobca podal v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť, pričom najvyšší súd o kasačnej sťažnosti žalobcu rozhodol rozsudkom sp. zn. 3 Sžik 1/2018 z 23. januára 2019, ktorým zmenil napadnutý rozsudok krajského súdu tak, že rozhodnutie žalovaného Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky zrušil a vrátil vec žalovanému na ďalšie konanie. Vzhľadom na túto skutočnosť je možné považovať prvé napadnuté konanie nateraz za definitívne ukončené.

26. V druhom napadnutom konaní najvyšší súd uznesením sp. zn. 3 Sžo 259/2015 z 24. mája 2017 potvrdil rozhodnutie krajského súdu, a to ešte pred podaním ústavnej sťažnosti.

III.1 K namietanému porušeniu práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v prvom napadnutom konaní

27. Ústavný súd po preskúmaní obdobia od podania správnej žaloby do rozhodnutia vo veci samej dospel k záveru, že vec sťažovateľa vedená pred krajským súdom pod sp. zn. 6 S 173/2013 bola ako celok poznačená viacerými obdobiami nečinnosti – osobitne od doručovania žaloby na vyjadrenie do rozhodnutia o zamietnutí návrhu na prerušenie konania (takmer dva roky), ako aj po dôjdení veci z najvyššieho súdu do vyhlásenia rozsudku (vyše jeden rok).

27.1 Keďže celková dĺžka konania pred správnym súdom bola takmer šesť rokov, vec sťažovateľa nemožno považovať za prerokovanú v primeranej lehote, v dôsledku čoho došlo k porušeniu sťažovateľovho práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku nálezu).

27.2 Ústavný súd poznamenáva, že sťažovateľovi nemožno uprieť uplatňovanie procesných prostriedkov, ktoré mu k uplatneniu jeho práv poskytuje právny poriadok (ako napr. v danej veci podanie odvolania proti uzneseniu krajského súdu o zamietnutí návrhu

na prerušenie konania). Pochopiteľne to však znamená, že sa najvyšší súd s podaným odvolaním musel v rámci určitého času vysporiadať.

III.2 K namietanému porušeniu práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom najvyššieho súdu v druhom napadnutom konaní

28. Pokiaľ ide o druhé napadnuté konanie vedené na najvyššom súd pod sp. zn. 3 Sžo 259/2015, o tomto ústavný súd až po prijatí veci na ďalšie konanie uznesením č. k. III. ÚS 432/2018-16 z 28. novembra 2018 zistil z obsahu spisového materiálu a podrobnou lustráciou, že ústavný súd o postupe najvyššieho súdu v tomto konaní už rozhodol uznesením č. k. II. ÚS 713/2017-11 z 15. novembra 2017 tak, že odmietol ako zjavne neopodstatnenú sťažnosť sťažovateľa [REDAKOVANÉ] „vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 6 S 173/2013 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Sžo 259/2015“.

28.1 Túto skutočnosť však sťažovateľ ústavnému súdu zamlčal a nevyplývala ani z vyjadrení súdov. Pritom odvolacie konanie vedené na najvyššom súde pod sp. zn. 3 Sžo 259/2015 bolo právoplatne skončené 21. júla 2017 a odvtedy sa v tejto veci nič nezmenilo.

28.2. Ústavný súd už v uznesení č. k. II. ÚS 713/2017-11 z 15. novembra 2017 skonštatoval v súlade so svojou judikatúrou, že ochranu základnému právu nielen podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ale i čl. 6 ods. 1 dohovoru poskytuje v konaní pred ústavným súdom iba vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany (doručenia ústavnej sťažnosti ústavnému súdu) porušovanie označeného práva (resp. základného práva) príslušným orgánom verejnej moci ešte mohlo trvať. Ak v čase doručenia ústavnej sťažnosti už nemôže k namietanému porušeniu práva podľa čl. 6 dohovoru dochádzať, niet dôvodu na vyhovenie takejto sťažnosti. Taktiež uviedol, že jednou zo základných pojmových náležitostí ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ústavy je to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcejmu

zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza z princípu, podľa ktorého ústavná sťažnosť zohráva aj významnú preventívnu funkciu, a to účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do práv (základných práv) a v prípade, že už k zásahu došlo, aby sa v porušovaní práv (základných práv) ďalej už nepokračovalo (m. m. IV. ÚS 104/03, IV. ÚS 73/05, II. ÚS 713/2017).

29. Podľa § 55 písm. a) zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania je neprípustný, ak sa týka veci, o ktorej ústavný súd už rozhodol, okrem prípadov, v ktorých sa rozhodovalo len o podmienkach konania, ak v ďalšom návrhu už podmienky konania boli splnené.

30. Vychádzajúc zo zistených skutočností a citovaného zákonného ustanovenia, ústavný súd mohol ústavnú sťažnosť v časti týkajúcej sa druhého napadnutého konania odmietnuť pre neprípustnosť. Keďže však bola sťažnosť prijatá na ďalšie konanie ako celok, bolo na mieste v tejto časti ústavnej sťažnosti nevyhovieť (bod 4 výroku nálezu).

IV.

31. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak porušenie práv alebo slobôd vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. Ústavný súd síce konštatoval porušenie základného práva sťažovateľa zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru, avšak neformuloval príkaz konať v zmysle petitu sťažnostného návrhu, keďže v čase rozhodovania o ústavnej sťažnosti bolo posudzované konanie na krajskom súde, ako aj na kasačnom súde právoplatne skončené (rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 3 Sžik 1/2018 z 23. januára 2019, pozn.).

32. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

32.1 Podľa § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže priznať sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie, ak o to požiadal.

33. Podľa § 123 ods. 2 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, v ústavnej sťažnosti uvedie rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha.

33.1 Podľa § 135 ods. 1 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd prizná sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie, orgán verejnej moci, ktorý porušil základné práva alebo slobody, je povinný sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie zaplatiť do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu. Ak ten, komu bolo uložené zaplatiť sťažovateľovi finančné zadosťučinenie, v tejto lehote priznané finančné zadosťučinenie sťažovateľovi nezaplatí, v zmysle odseku 2 citovaného ustanovenia sa zvyšuje finančné zadosťučinenie priznané ústavným súdom o 5 % za každý aj začatý rok omeškania až do jeho zaplatenia.

34. Sťažovateľ žiadal o priznanie finančného zadosťučinenia v sume 3 250 €, ktorú odôvodnil pocitom bezmocnosti a dlhotrvajúcim pocitom márnosti z nespravodlivosti a z nemožnosti včasného a účinného uplatnenia svojich práv. Uvádza, že sa na žalovanom domáhal verejne dostupných informácií, avšak ani po piatich rokoch od podania žiadosti o sprístupnenie informácie nedisponuje požadovanými dostupnými informáciami a náprava tohto stavu je podľa jeho názoru v nedohľadne.

35. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04). Podľa názoru ústavného súdu v tomto prípade prichádzalo do úvahy priznanie finančného zadosťučinenia. Pri určení finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných EŠLP, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

36. Pri ustálení sumy finančného zadosťučinenia ústavný súd prihliadal na celkovú doterajšiu dĺžku posudzovaného konania a v rámci neho na obdobie neodôvodnenej nečinnosti, resp. neefektívnej činnosti krajského súdu. Na druhej strane však vo veľkej miere prihliadol na to, čo je pre sťažovateľa v „hre“, keď v priebehu napadnutého konania sám argumentoval, že išlo o sprístupnenie informácií, ktoré sú verejne dostupné. Nešlo pritom ani o komplikovanú, resp. naliehavú záležitosť, ako záujem maloletých detí či obmedzenie osobnej slobody, kde je záujem na rýchлом prerokovaní veci zvýšený, preto sa ani výška finančného zadosťučinenia nemôže porovnávať s výškou, akú ústavný súd priznáva v takýchto prípadoch. Okrem toho sťažovateľ uviedol v sťažnosti aj zavádzajúce tvrdenia, resp. neuviedol všetky pravdivé okolnosti daného prípadu. Za takýchto okolností je preto ťažko uveriteľné, že sťažovateľ „trpí pocitom márnosti na nespravodlivosti“, najmä ak opakovane adresuje ústavnému súdu podania na prietahy v konaniach pred súdmi. Týchto podaní je od roku 2014 vyše 22 a týkajú sa prevažne žiadostí sťažovateľa o podanie informácií podľa zákona o slobodnom prístupe k informáciám od Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky, ktoré ich podľa jeho stanoviska č. 34787/2019/142-I z 23. januára 2019 za obdobie rokov 2013 – 2018 eviduje celkovo 66.

37. S ohľadom na uvedené ústavný súd považoval za primerané a spravodlivé priznať sťažovateľovi finančné zadosťučinenie v sume 200 € podľa § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde (bod 3 výroku nálezu).

38. Ústavný súd tak ani v tejto veci, v ktorej sťažovateľ navyše zamlčal ústavnému súdu dôležitú skutočnosť, nemohol ponechať bez povšimnutia, že predmet i obsah týchto podaní je v zásade rovnaký a ich charakter vykazuje známky účelového využívania procesných inštitútov zrejme s cieľom dosiahnutia vyslovenia porušenia práv sťažovateľa a následného priznania finančného zadosťučinenia. Ústavný súd považuje síce za neakceptovateľné, ak všeobecné súdy nekonajú dostatočne plynulo, na druhej strane však poukazuje na to, že takéto správanie sťažovateľa sa už javí ako hraničné k zneužívaniu práva, ktorého zákaz bol transponovaný i do procesných predpisov (čl. 5 CSP, resp. čl. 5

ods. 12 SSP v spojení s § 62 zákona o ústavnóm súde). K tomu je potrebné poznamenať, že úlohou súdov v súdnom procese je poskytnúť právnu ochranu správaniu čestnému.

39. V závere k metodike výpočtu primeraného finančného zadosťučinenia taktiež opakovane predostieranej sťažovateľom (bod 25 – 35 ústavnej sťažnosti), ktorou odôvodňoval ním žiadanú sumu 3 250 €, ústavný súd len pre úplnosť opakovane uvádza, že ESLP akceptuje priznávanie primeraného finančného zadosťučinenia vo výške, ktorá nie je neprimeraná, hoci by bola nižšia než suma priznávaná ESLP (porovnaj Ivan a Martin Medić proti Chorvátsku, rozhodnutie z 5. 2. 2009, č. 55864/07; Roje proti Chorvátsku, rozhodnutie z 25. 6. 2009, č. 8301/06).

V.

40. Sťažovateľ prostredníctvom svojho právneho zástupcu žiadal priznať aj náhradu trov konania pred ústavným súdom. Podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnóm súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti nahradil inému účastníkovi konania alebo štátu trovy konania. Právny zástupca sťažovateľa vyčíslil trovy konania sumou 498,55 € za tri úkony právnej služby.

41. Ústavný súd pri rozhodovaní o náhrade trov konania za prvé dva úkony právnej služby, t. j. prevzatie a prípravu zastupovania a podanie sťažnosti, vychádzal z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za prvý polrok 2017, ktorá bola 921 €, keďže išlo o úkony právnej služby vykonané v roku 2018. Odmena za jeden úkon právnych služieb za rok 2018 v zmysle § 11 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) predstavuje sumu 153,50 €. Takto stanovená odmena spolu s režijným paušálom 9,21 € (§ 16 ods. 3 vyhlášky) predstavuje sumu 162,71 € za jeden úkon uskutočnený v roku 2018, t. j. za dva úkony 325,42 €. Pokiaľ išlo o ďalší úkon právnej služby uskutočnený už v roku 2019 – vyjadrenie k stanovisku krajského súdu a najvyššieho súdu z 1. marca 2019, ústavný

súd vychádzal z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za prvý polrok 2018, ktorá bola 980 €. Odmena za tento právny úkon v zmysle už popísaných pravidiel predstavuje sumu vo výške 173,13 € (t. j. 163,33 € + 9,80 € režijný paušál). Trovy právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom tak predstavujú celkovú sumu 498,55 €. Ústavný súd túto sumu sťažovateľovi však nepriznal v celej uplatnenej výške, ale priznal mu iba polovicu sumy 249,28 €, pretože v jednej časti sťažnosti vo vzťahu ku konaniu na najvyššom súde bol sťažovateľ neúspešný, a to navyše i pre neuvedenie pravdivých skutočností (bod 3 výroku nálezu) [k tomu pozri rozhodnutie EŠLP Řehák v. Česká republika (No. 67208/01, z 18. 5. 2004)].

42. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je krajský súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 176 ods. 1 SSP).

43. Vzhľadom na znenie čl. 133 ústavy toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. mája 2019